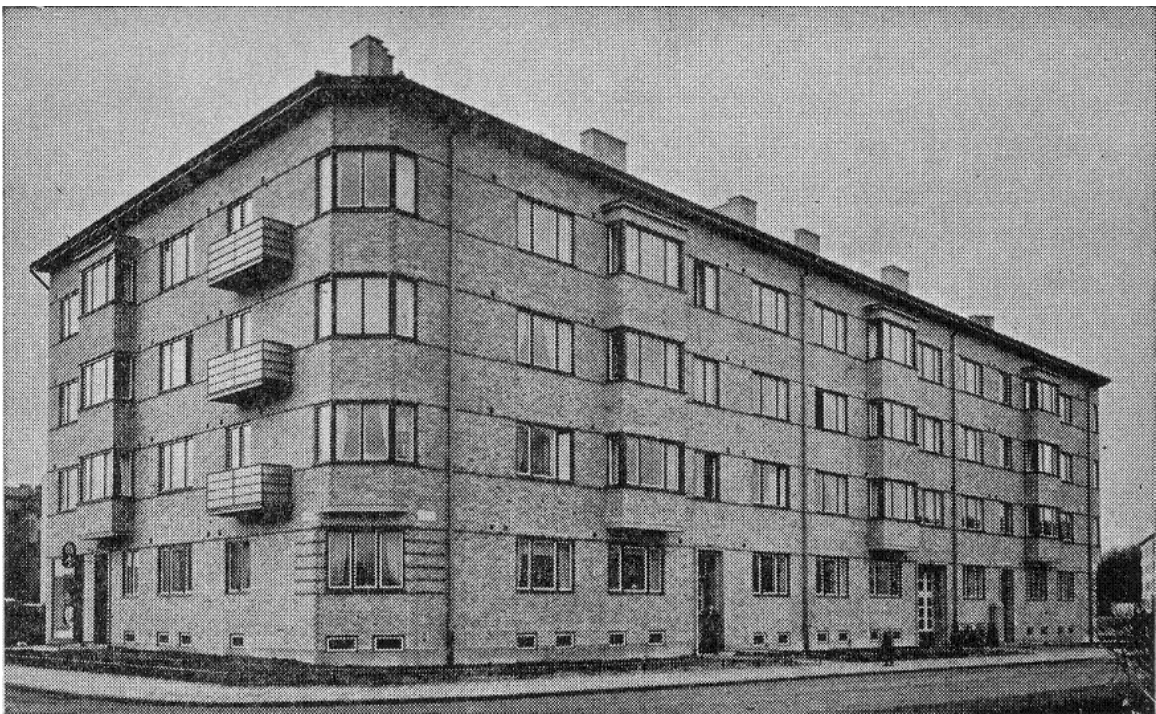

CIRKELN

70 år

En historisk tillbakablick
på en bostadsrättsförening från 30-talet i
Malmö

Innehållsförteckning

Till nuvarande och kommande medlemmar	sid 3
Foton	sid 4
Mjölkkaffären	sid 5
Den gamla vardagliga visan	sid 9
Livet på gården	sid 13
Foto från föreningsstämman/festen 1949/1950/1951	sid 18
-//-	sid 19
Förteckning över närvarande på stämman/festen 1949/1950/1951	sid 20
Foto från föreningsstämman 2006	sid 27
Förteckning över närvarande på föreningsstämman 2006	sid 28

TILL NUVARANDE OCH KOMMANDE MEDLEMMAR I BRF CIRKELN SOM ETT MINNE AV TIDIGARE GENERATIONERS MEDLEMMAR

Tiden med HSB

Den 16 december 1935 antogs brf Cirkeln stadgar och en ny HSB-förening hade bildats. Året därpå, den 1 oktober 1936, flyttade medlemmar in på Nobelvägen 87, Brobygatan 1 A-C och Osbygatan 9*. De lägenheter som inte blev sålda hyrdes ut tills det fanns en köpare. Då fick hyresgästen flytta. Den 1 oktober 1937 var det dags för inflyttning på Osbygatan 11 A-C* och Hässleholmsgatan 4.

När stadgarna reviderades 1949/1950 ströks Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Malmö (HSB) ur ett flertal paragrafer.

På fasaden i hörnet Brobygatan/Osbygatan fanns en HSB-skylt som visade fastighetens tillhörighet. Skylten satt kvar många år efter att Cirkeln blivit en privat förening. Den som tittar upp på fasaden idag kan fortfarande se spår efter skylten.

Mångårigt boende

När första etappen av brf Cirkeln var nybyggd 1936, flyttade Gurli Roslund med sin make Figge in på Osbygatan 9. De kom att leva resten av sina liv på samma adress, Figge till 1989, Gurli till 2004. Många andra medlemmar som flyttade in 1936 eller 1937, kom att bo resten av sina liv i föreningen. Fanns det barn i familjen hände det att de gamle bodde kvar sedan barnen vuxit upp och lämnat boet.

När Gurli dog i september 2004, två veckor efter sin 100-årsdag, försvann många minnen om hur det varit genom åren. Detsamma hände när Gustav Larsson, som bott i Cirkeln sedan 40-talet, gick bort 2003. Och det har hänt förr, att vår historia har försvunnit med dem som skulle ha kunnat berätta.

Gurlis bortgång blev startpunkten till att skriva ner det som ännu finns bevarat i någras minnen. Dåvarande ordföranden Hans Svensson framförde önskemålet om en dokumentation av brf Cirkeln historia. Den som främst har bidragit med många hågkomster till det som följer är Elsa Malmström, därav underrubrikerna Elsa minns.

Elsas barn, Maj-Lis och Håkan, har läst igenom, korrigerat och kompletterat Elsas minnen. Håkan Malmström har dessutom skrivit ner sina egna minnen från uppväxten på vår gård. Även Valter Gustavsson, medlem i föreningen, har kompletterat med sina hågkomster.

Jag som lyssnat, framför allt på Elsa Malmström, och nedtecknat vad som berättats för mig, har upplevt det som en förmån att i det nära grannskapet få ta del av levande historia. Åtskilligt annat ur det förflutna finns att berätta. Framtiden får utvisa om någon annan fortsätter att lyfta fram vår historia eller rentav dokumenterar nutiden – vår framtida historia.

Karin Persson
Osbygatan 9

2007

*Under de första decennierna var adressen Göingeplan 9 och Göingeplan 11 A-C, för det som sedan blev Osbygatan 9 och 11 A-C. Övriga gatan hette från början Osbygatan. I fortsättningen nämns enbart beteckningen Osbygatan.

Hans Svensson, Gurli Roslund och Gustav Larsson på gården en solig sommardag 1999.

Elsa Malmström, berättare

MJÖLKAFFÄREN ELSA MINNS

Elsa Malmström flyttade, liksom Gurli Roslund, till Osbygatan 9 när huset var nybyggt 1936. Elsa, född 1913, var då 23 år. Hon minns mycket av det som hänt i Cirkeln genom åren.

Jag slår mig ner vid Elsas köksbord och får ta del av stort och smått, glatt och sorgligt som har passerat. Elsa vänder det ena bladet efter det andra i historieboken hon bär inom sig. Hon berättar med glädje och jag ska försöka återge något av det som står i Elsas minnesbok.

På bottenvåningen på Osbygatan 9 öppnades, i historiens begynnelse 1936, en mjölkaffär som Elsa förestod. Innanför butiken hade hon sin bostad, som hon hyrde av Mjölkcentralen. Idag finns endast spår på fasaden kvar av föreningens enda butik genom tiderna. Skylten Solidar Mjölkcentralen är sedan länge borta och lokalen är ihopslagen med lägenheten bredvid.

Enligt dåtidens livsmedelslag fick mjölk endast säljas separat i egna butiker, s.k. mjölkaffärer. Detsamma gällde handeln med fisk och kött, därför fanns det också många fisk- och köttaffärer. Man kan säga att mjölkaffären var dåtidens jourbutik, det fanns en i nästan varje kvarter. Detta var en nödvändighet, eftersom inga lägenheter var försedda med kylskåp. Däremot fanns ett skafferier i alla kök. På vintern var det svalt, men under sommarmånaderna kunde det bli ganska varmt i skafferiet. Man gick därför till mjölkaffären nästan varje dag och handlade. Barnfamiljer fanns det gott om och allt eftersom det byggdes fler bostäder häromkring, blev kundkretsen större. Utöver Elsa anställdes då också ett biträde, en flicka på 14 år som nyss slutat skolan och konfirmerats.

Arbetsförhållanden

Affären hade öppet alla årets dagar, utom juldagen. Det var långa arbetspass. Elsas arbetsdag började tidigt på morgonen, medan biträdets började lite senare. Från kl. 08.00 till kl. 19.00 på vardagar var butiken öppen, med lunchstängt kl. 13.00 - 14.30. Lördagar var det öppet kl. 08.00 - 18.00 och söndagar kl. 08.00 - 11.00. På 1950-talet kortades dock öppettiderna. Då stängde affären kl. 18.00 på vardagar och kl. 13.00 på lördagar. Söndagsöppet upphörde. Elsas fasta lön var från början 125 kronor i månaden. Därutöver fick hon provision på det hon sålde. Bostaden hon hyrde av Mjölkcentralen kostade 20 kronor i månaden. Priset för varorna som en kund köpte skrevs upp på en lapp och sammanräknades, därefter slogs summan in i kassaapparaten och kunden fick sitt kvitto. Den som skötte butiken fick alltså vara räknemaskin, kassaapparaten var det inte. Efter stängningsdags skulle kärlen diskas, golvet tvättas, beställningar göras och bokföringen skötas. Under kriget tillkom att klistra kuponger.

- Hur hann du tvätta, handla och allt annat du behövde göra?, frågar jag Elsa.
- Vänner och bekanta ställde upp, så gott de kunde. Och så skyndade jag mig ut att handla på middagen ibland, svarar Elsa.

Varje dag i veckan var en arbetsdag, nästan hela året.

- Två veckors semester var vad som gällde, upplyser Elsa.

Den första semesterlagen kom 1938. Då fick alla två veckors semester.

I affären fanns ingen värmeledning. Kalla vintrar kunde mjölken ibland komma frusen på morgonen. Elsa och biträdet fick byta på sig koftor och raggsockor. En vanlig yrkesskada var att få "frost" i händerna. Många av Elsas kollegor drabbades, själv slapp hon detta gissel.

En annan arbetsmiljöfråga var rökning. Kunder rökte också i mjölkaffären där det var viktigt med hygien. Rökning förbjudet existerade inte.

Fackföreningar fanns förvisso, men det tog sin tid innan förändringar drevs igenom.

Varorna

Förutom mejeriprodukterna mjölk, grädde och smör såldes bröd, skorpmjöl, kakor, lemonad och godis. Margarin fanns det endast en sort av, Eve. Även polletter såldes. De användes till gasspisarna som fanns i alla lägenheter och till tvättmaskinerna i tvättstugorna.

1936 kostade en liter mjölk 29 öre, ett småfranska kostade 6 öre. Ett stort fint bröd som vi idag betalar ca 20 kronor för kostade då 40 öre. Solidars priser var på den tiden relativt låga. I butikens kylskåp förvarades smör och grädde. Mjölken levererades dagligen, fyra 50-liters kannor kom på morgonen och fyra om middagen. Från kannorna hälldes mjölken över i en stor behållare, varifrån det östes upp med ett mått till de "mjölkaspannar" som kunderna hade med sig. Så småningom kom mjölken också på flaskor, ½- och 1-liters. Uppåt 400 liter mjölk kunde säljas på en dag, det som blev över transporterades bort morgonen därpå.

Olika skeden

Under krigsåren 1939-45 kom mjölken med häst och vagn p.g.a. bensinransoneringen. Även annat var ransonerat då. I Elsas butik fick smör och bröd köpas på kuponger. Var och en fick hämta kuponger hos Kristidsnämnden, som låg i gamla Folkets Hus.

En företeelse som hör hemma i tiden, men inte i mjölkaffären, är Motboken. På Spritbolaget fick man ansöka om Motbok för spritinköp. Högst 4 liter/månad fick man lov att köpa. Inkomsten bestämde ransonen. Det var en stolthet att ha en Motbok och ännu större stolthet att ha tilldelats högsta ransonen.

April 1940 angreps Danmark av Tyskland. Kriget kom närmre. Vädrets makter såg till att det blev några riktiga vargavintrar. Det var mörka tider i flera bemärkelser. Mörkläggning rådde. Fönster och dörrar skulle täckas med mörkläggningsgardiner vid mörkrets inbrott. Detta fick alla göra, såväl i bostäder som i lokaler. Lägenheternas fönster, portarna, och hos oss mjölkbutikens fönster – allt skulle täckas. Ute på gatorna var mörkret totalt. Gatlyktorna var släckta. Den trafik som var igång körde med strålkastarna avskärmade så att bara ett mycket svagt ljus lyste ner mot gatan som vägledning. Elsa minns hur det var när hon och hennes Gösta, som nyförlovade i oktober 1939, tog en promenad här utanför. Det var beckmörkt. Ändå var folk ute och rörde sig i stan.

Elsa lämnade "vår" affär innan freden kom. När hon bildat familj flyttade hon in i lägenheten mitt emot affären. Hon slutade sin fasta tjänst 1943, men fortsatte som vikarie till 1963, både i vår mjölkaffär och i andra. Mjölkbutiken fanns kvar ännu några år och övergick sedan till att vara lagerlokal. Hägges kakor lagrades där en tid. Så småningom inreddes lokalen till bostad och slogs ihop med lägenheten bredvid på Osbygatan 11A.

Kunderna

Det var mest hemmafruar, barn och ungar som handlade i affären. En och annan gift man handlade på söndagarna, veckans övriga dagar var familjefäderna på sina arbeten.

Ofta var det kö. På söndag förmiddagar var det många kunder, då ringlade sig kön utanför dörren.

- Spring in och köp ett mått grädde!, kunde granntanten Signe säga till Maj-Lis, Elsas dotter. Med tant Signes gräddkanna i handen sprang så Maj-Lis iväg till sin mor, som hällde upp ett mått (ca 1 dl) i gräddkannan. Ibland hände det att tant Signe tackade Maj-Lis för hjälpen med en 10-öring.

Elsa plockar fram två foton, de enda hon har kvar från sin tid i mjölkaffären. Hon minns kunden på det ena fotot, en pojke som bodde i föreningen. T.o.m. namnet på pojken kommer hon ihåg, Lennart Gadmar.

Elsa med kunden Lennart Gadmar

På det andra kortet är brödköraren Strand på väg in i butiken. Han kom med bröd ett par gånger om dagen. Bilen fick han, liksom mjölkutkörarna, ställa undan när kriget rådde. Då fick hästar dra "lasset".

- Strand var en mycket godmodig och hjälpsam man. Han gav gärna goda råd till mig som var en ung föreståndare, påpekar Elsa.

Brödkörare Strand

Mer än 70 år har gått sedan Elsa blev föreståndare i vår mjölkaffär, men jag tycker mig nyss ha varit och hälsat på i butiken. Till kunderna sades det inte du, såvida inte kunden var ett barn. Därför skulle mitt besök ha slutat med att jag tackat och sagt adjö till fröken Svensson, som Elsa kallades innan hon blev fru Malmström.

- Adjö, fröken Persson!, hade jag fått höra medan jag tagit min ”mjölkaspann” och gått ut ur affären.

På Osbygatan hade jag kunnat se bilar köra på vänster sida i båda riktningarna. Fast så mycket trafik var det nu inte på den tiden. När det väl kom en bil gick den som var inomhus till fönstret för att se vad som stod på. Göingeplan som tidigare varit fylld med kolonilotter, var nu fylld med en massa byggbråte. Många byggare hade sin arbetsplats här. Det var liv och rörelse. Det ena huset efter det andra sköt i höjden. Malmö växte så det knakade i fogarna. Halva Cirkeln stod färdig 1936. Året därpå byggdes Osbygatan 11 A-C och Hässleholmsgatan 4, Cirkeln slöts och Elsa fick allt fler kunder.

Andra affärer

Från Elsas mjölkaffär var det inte långt till konkurrenterna/kollegerna.

I ena hörnet Osbygatan/Trelleborgsgatan fanns Pålssons Mjölkaffär. Pålssons övergick sedermera till att enbart syssla med att baka under namnet Pågens. På Kristianstadsgatan, mitt emot det som nu är Nobes ölservering, låg Ada Anderssons Mjölkaffär. Och från Osbygatan till vänster in på Ystadsgatan låg ännu en Solidar-butik, där f.ö. Elsa tidvis vikarierade.

Snett över gatan från Elsas mjölkaffär sett, på hörnet till Göingeplan där vi nu har Broby Livs, låg Knut Nilssons Speceriaffär.

- Knut Nilsson gjorde allt för sina kunder och var mycket omtyckt, säger Elsa. Fanns inte en vara hemma såg han till att skaffa hem den. Det var nära och bra service.

Närmsta fiskaffär låg längst ner till vänster på Brobygatan, i hörnet mot Lantmannagatan.

En köttaffär fanns i vårt eget kvarter på Hässleholmsgatan. Numera är där en frisersalong.

Anderssons kött, som senare blev Scan, låg i hörnet Nobelvägen/Kristianstadsgatan. Det var sedan under många år en blomsterhandel, men är nu åter köttaffär. Borta i hörnet Nobelvägen/Amiralsgatan där nu Erikssons Trafikskola ligger, fanns Sjöbergs kött.

Flera konditorier med utsökta ”köbekagor” (köpta kakor), fanns i de närmsta kvarteren.

Listan över alla nära butiker skulle kunna bli längre. En sak som var gemensam för dem alla var att man handlade över disk.

- Vad får det lov att vara?, upprepades ständigt bakom disken.

Det man köpte packades ner i en medhavd kasse. Pappers- och plastkassar fanns inte.

När första snabbköpet i trakten öppnades, i hörnet Simrishamnsgatan/Falsterbogatan (vid Jesusparken), var det en sensation. Man fick gå runt i affären och plocka till sig varor i en kundkorg! Fast det fanns en misstro mot denna nymodighet.

- Man trodde inte att det skulle slå igenom, säger Elsa. Och så fick man ju ändå stå i kö för att betala i kassan.

Men snabbköpen spred sig. En bit in på 50-talet öppnades ett på Nobeltorget där Coop nära nu ligger. Småbutikerna fick hotfull konkurrens. När mjölk började säljas i speceriaffärerna var det början till slutet för mjölkaffärerna.

DEN GAMLA VARDAGLIGA VISAN ELSA MINNS

Dammsugaren står i ett hörn och tigger om råttor, dammiga sådana. Ett rovdjur är vad den är. Och tvättkorgen, fylld, ber sin omvända bön – att få bli tömd. När äntligen och väl dammsugaren matats och tvätten valsat runt i tvättmaskinen, ja då dröjer det inte länge förrän samma visa upprepas.

Det är inte ofta våra "hjälpredor" dammsugaren och tvättmaskinen m.fl. ägnas den uppskattning de är värda. De hör till vår vardag och finns där när vi behöver dem, om och om igen i vår vardagslunk. Hur skulle livet te sig utan dem, med endast kvast, skyffel och ett tvättbräde att stödja sig på?

En och annan minnesgod som var med när det begav sig, kan tala om hur det var innan uppfinningarnas moder nedkom med våra moderniteter.

Återigen slår jag mig ner vid Elsa Malmströms köksbord. Elsa vet hur det gick till när Cirkeln var ung. Vi förflyttar oss tillbaka till 30-talet. Husen var nybyggda och hade, enligt dåtiden, hög standard.

Elsa börjar nynna på den tidens vardagsvisa.

"Så gjorde vi när vi tvätta våra kläder"

Tre tvättstugor fanns från början. I varje tvättstuga stod en tvättmaskin, en järngryta, tvättbaljor och centrifug. Polletter och tändstickor tog man alltid med sig ner i tvättstugan. Både tvättmaskin och järngryta var anslutna till gas.

Kvällen innan den tvättdag man fått sig tilldelad enligt ett schema, lades tvätten i blöt i två stora kar. Med hjälp av trästockar som påminde om åror trycktes tvätten ner i karen.

I järngrytan koktes tvätten, som sedan lyftes upp i en balja tillsammans med en del av luten. På tvättbrädet, den s.k. filebrädan, gnuggades eller filades, som man sade, tvätten rejält. Kra- gar och manschetter filades extra mycket. Sedan vreds och sköljdes tvätten några gånger. Det var ett tungt och blött arbete.

De som föredrog att använda järngrytan hävdade att tvätten blev renare och vitare av att kokas. De menade också att tvätten slets mer i tvättmaskinen. De flesta valde dock att tvätta modernt i tvättmaskinen, därför togs järngrytorna strax bort. Med dem försvann det myckna användandet av filebrädan, som dock hade utvecklats från att endast ha funnits i plåt till att också finnas i glas.

Polletterna till tvättmaskinen hade man köpt i mjölkaffären eller på Gasverket. En pollett stoppades in i ett skåp, tvätten lades i maskinen och vattenkranen öppnades. Sedan tände man på gasen. Ett litet lock lyftes och elden stacks in till gasröret. Hade man bråttom eller inte behärskade tekniken smäll det till. Gas strömmade ut. Över gården och in i lägenheterna hördes ett:

- Pang!

Elsa hoppar till vid köksbordet för att visa vad som kunde hända, när gasen till tvättmaskinen såväl som till järngrytan tändes. Ett nytt försök att tända och maskinen var igång, med ett startskott. De flesta kläder, som mestadels var av ull eller bomull, tvättades för hand eftersom några program med olika grader inte fanns att välja på. Det var som det senare blev i TV:ns barndom, en kanal - ett program.

Tvätten snurrade på tills programmet var klart eller polletten tog slut. Under programmets gång kunde man alltså få fylla på med en ny pollett. Ibland fanns det tid över från förre tvättarens pollett, det visades på en mätare. Då fick man gratis tvättid; det var en liten lycka.

När tvättmaskinen gjort sitt, lyftes den våta tvätten över i centrifugen. Den stod på en gjuten sockel, som numera inte bär upp något utan enbart är en upphöjning i golvet. Det gällde att lägga tvätten jämnt runt pelaren i mitten av centrifugen, annars hoppade den till ordentligt. -Hu, man kunde bli rädd när den stod där och skramlade!, ryser Elsa.

Med en pedal kunde centrifugen bromsas och stoppas, men då fick man samtidigt hålla en hand på locket som annars flög upp med en fart.

Nog var det liv i våra tvättstugor. Det smäll när gasen tändes, centrifugen skrällde och locket flög upp. Tvättaren svor och svettades.

“Så gjorde vi när vi hängde våra kläder”

Torktumlare och torkskåp fanns inte inom synhåll. De fanns inte ens i tankevärlden.

Den rena och våta tvätten lades i tvättkorgen och så marsch upp på vinden! Det var åtskilliga kilon att släpa på, från källaren till vinden blev det sex våningar. Oändligt många lakan, handdukar, dukar, kalsonger, hossor (= strumpor på skånska) och andra persedlar har burits av tvättlinorna uppe på våra vindar. Än idag finns torkvindarna kvar.

Det kunde vara frestande att hänga något av den tunga tvätten över trappräcket ner till tvättstugan, i stället för att bära upp allt på torkvinden. Men det avstod man ifrån. Dök gårdskarlen Eneberg upp rök tvätten ner.

“Så gjorde vi när vi mangla våra kläder”

Sedan var det väl bara att hämta, bära ner tvätten till lägenheten och vika ihop den?

Ingalunda! Det finns något som heter att mangla. *Alla* manglade på den tiden vi nu gör ett besök i. Det mesta var av bomull, en del av linne, strykfria material fanns inte. Påslakan var inte uppfunna, man hade över- och underlakan.

- Manglingen måste man tinga eftersom det fanns tre tvättstugor men bara en mangel, säger Elsa.

Antonssons stenmangel, den modell som var vanlig då och som stod nere i vår bokningskällare tills för några år sedan, gick ständigt.

Först dänktes tvätten, om den inte hade hämtats fuktig från torkvinden, sedan veks den ihop och manglades. Vana händer hanterade lätt det stora “monster” till mangel som de flesta av oss sentida medlemmar knappt vågade röra, än mindre använda. En och annan vågade inte heller förr i tiden att använda “monstret”. Det betydde inte att man lät bli att mangla. Nej, då tingade man tid i en av de affärer som hade mangel. Man tog dit sin tvätt i mangelkorgen och betalade per timme för att få arbeta med en nättare mangel. Hemma i Cirkeln gick Antonssons stenmangel utan avgift, vilket den gjorde hela tiden den stod kvar.

Antonssons stenmangel

“Så gjorde vi när vi strök våra kläder”

Då var det bara strykningen kvar av tvättarbetet. I våra moderna bostäder med gasspisar hade man elstrykjärn, visserligen utan termostat. Man fick dra ur sladden i tid så inte skjortkragen brändes, sedan i med kontakten igen och ut med den när det började osa... Att stryka var att tjänstgöra som termostat.

Den som inte själv ville stryka kunde gå till en tvätt- och strykinrättning. Det var vad alla ungdomar gjorde. Skjortor och lösa kragar, bl.a., lämnades in. Till lördagsdansen, men också till fester och begravningar, skulle man vara fin.

Elsa minns hur hon strök när hon arbetade som piga, innan hon flyttade till Osbygatan. Strykjärnet, som inte var ett elstrykjärn, sattes på spisplattan och blev varmt där. Man strök så länge värmen räckte, sedan fick strykjärnet värmas igen. Ännu längre tillbaka fanns strykjärn med lod. Lodet lade man på ugnens glödande kol. När det var hett tog man det med en tång, lyfte en lucka långt bak på strykjärnet och stoppade in lodet där.

“Så gjorde styrelsen när den boka våra tider”

Tillbaka till vår tvätt i Cirkeln på 30-talet.

När tvätten var ren, manglad och struken dröjde det till nästa tvättdag innan sysslorna återkom. Tvättdagen bestämde man inte själv. Man fick tilldelat sig en dag, en hel dag, per månad. Kunde man inte tvätta då, fanns det kanske en granne man kunde byta tvättdag med. Det fanns 102 lägenheter i föreningen. Nu finns det 88 efter en del sammanslagningar. Alla använde inte tvättstugorna, några gick till en tvättrinrättning och lämnade tvätten där. På så sätt kunde övriga få en hel tvättdag i månaden.

Idag blir tvätten ren och torr på några timmar, bara ett fåtal manglar, ett och annat plagg stryker vi.

- Man hade mer tid förr, konstaterar Elsa. TV:n fanns ju inte och inte heller den stress vi har nu. Därför hann man mycket. Men det som blivit är nog så bra.

“Så gjorde vi när vi piska våra mattor”

Jag ber Elsa slå upp en annan sida i sin historiebok, den som berättar om hur man höll reda på dammråttorna förr i tiden.

Vi är kvar på 30-talet. Ute på gården stod tre piskställningar, s.k. mattembommar, som var fastgjutna i marken och försedda med en praktisk vevanordning. De användes flitigt, mestadels av kvinnorna. Dammsugare fanns visserligen, men var alls inte vanligt förekommande. När man hade råd köpte man en och det kunde ta tid. Det var dock möjligt att, mot en mindre summa, låna en dammsugare. Det kunde man göra i Dahlbergs Lampaffär på Nobelvägen, mitt emot nuvarande apoteket Vipan.

Trasmattor hade de flesta, åtminstone i kök och hall. De gick lätt att rulla ihop och ta under armen. Större mattor togs ut till högtider, övriga varje vecka. Från kl. 08 till kl. 19 på vardagar fick man piska mattorna. Blev det kö till piskställningarna, vilket hände allt som oftast och i synnerhet på fredagar, gick man bara in och väntade på sin tur.

Mattorna piskades ordentligt. Ständigt hördes den piskande melodin eller det förbannade smattrandet, som en del upplevde det som. ”Bank-bank-bank!” lät det, men aldrig på en söndag. Tordes någon piska efter kl. 19 fick dom veta av gårdskarlen Eneberg. Han höll ordning och reda.

- Och grannarna gick till fönstret och såg vem som piskade. Det gick inte att komma undan!, påpekar Elsa.

Om man inte var ute i rusningstid med mattorna, fick de hänga ute ett tag för att luftas. På vintern när det var snö kunde man, liksom nu, lägga mattorna på marken och borsta dem med snön. En sådan behandling ger glans åt färgerna.

Det var inte bara mattorna som piskades. Sängkläderna togs ut emellanåt. Då användes ett vädringsbord, bestående av två bockar och en bordsskiva, ca 1 x 2.5 meter. Vädringsborden, som det fanns ett av till varje trappa, förvarades i källaren. Man fick själv bära upp bordet på gården och efter användandet ta ner det i källaren. Var det vackert väder tog man ut sängkläderna om morgonen. På eftermiddagen piskade och borstade man fjäderkuddarna och madrassen, som var av vadd eller tagel. Filtar och täcken riste man. Även om sängkläderna hängde ute en stor del av dagen försvann inget.

- Tjuvar stal inte våra sängkläder, upplyser Elsa. Det var alltid folk på gården. Många fruar var hemma och här fanns gott om barn.

Och så börjar Elsa räkna upp barnen. Hon minns än idag alla familjerna, trappa för trappa. De var ju kunder i mjölkaffären som hon skötte. Efter att ha gått upp och ner för alla nio trapporna i sitt minne har Elsa nämnt ett trettiotal barn.

“Så gjorde vi när vi tvätta våra golv”

Med så många barn i huset som sprang ut och in - nog behövde golven sopas och tvättas. Från början var alla golv av trä. De som ville lade själva in parkett och korkmatta efter hand.

- Skurat mina golv har jag aldrig gjort!, säger Elsa. När det fanns tid och det behövdes tvättades golven av.

Mattor hade alla och med dem bars smutsen ut till piskställningen.

“Så gjorde vi när vi städa våra trappor”

Man höll inte bara rent innanför sin egen dörr, utan även i trapphuset. “Trapporna skola sopas vid behov samt skuras minst en gång i veckan”, står det i våra Ordningsföreskrifter. Det var medlemmarna som stod för städningen. Varje våningsplan hade sin del av trappan att städa. De som bodde på samma våningsplan fick fördela arbetet mellan sig. På andra och tredje våningarna städade man var sin vädringsbalkong, på bottenvåningen tillkom källartrappan och på fjärde våningen trappan upp till vinden. Var och en använde sina egna städgrejor. På tisdagen sopades trapporna, på fredagen knäskurades de.

- Och nåde dom som sprang ut och in i vår trappa utan att höra hemma här!, säger Elsa bestämt. Dom kördes ut. Det var jag som städade entrén och smutsigast blir det ju på bottenvåningen.

Under tjugo år, 1936-1956, städade medlemmarna trapphusen. Den dag det blev tal om en förändring blev det opposition i föreningen. Månadsavgiften ökades med 4.50 kronor när trappstädare anställdes.

Skulle det idag opponeras ifall omvända ordningen infördes?

Det blev många verser på den gamla vardagliga visan, men så var ju arbetsmomenten betydligt fler och tyngre förr. Jag tackar Elsa för att hon dammat av historien och gett oss en inblick i hur det var när Cirkeln var ung, samtidigt som hon spridit nytt ljus över vår nutida vardag. Tänk att slippa bära våt tvätt upp på vinden!

LIVET PÅ GÅRDEN

ELSA M. FL. MINNS MERA

Eneberg

En av medlemmarna, Gottfrid Alexander Eneberg, var föreningens första gårdskar. Han höll ordning och reda på allt. Han var uppe med tuppen och låste upp entrédörrar och port kl. 05. På kvällen kl. 22 gick han samma runda och låste. Han sopade och höll rent och på vintern skottade han snö. Dessutom var han eldare, dvs. skötte värmen i huset.

Koksa-Nilsson

En annan medlem, Koksa-Nilsson, hörde också till gårdsbilden. Han kom med koksen som det eldades med och tömde ner den i källaren genom en lucka vid Osbygatan 11 C.

Under krigsåren 1939-45 då det var bensinransonering, kördes koksen med hästar in på gården. När tyska u-båtar torpederade båtar som bl.a. transporterade koks, fick man elda med ved. Mitt på gården låg en 20-30 meter lång vedstapel av 1-meter långa vedstycken. För att få ännu mer bränsle att elda med, hade man även vad vi i dag kallar pappersinsamling i källaren. Långt senare, när man skulle börja elda med olja, grävdes en oljetank ner i gräsmattan framför Brobygatan 1 B, alldeles utanför Valter Gustavssons vardagsrum.

Numera är den gamla koksluckan borta och igensatt med glas, vilket Kaj Möller, f.d. vice ordförande, gjorde för några år sedan.

Soporna

Sopkärnen stod på samma plats som nu. En stor skillnad fanns det dock i sophantering; plastpåsar fanns inte på 30-talet. Sopor lades i en plåthink (slabbespann) under vasken. Man tog ut hinken och tömde den i ett sopkärl, sedan spolades den av. Än idag sticker ett rör upp ur marken i vårt sophus. Ur det kom vattnet som man gjorde hinken ren med.

Medlemmarna

De flesta som bodde i föreningen var arbetare. Det var bl.a. spårvägare, järnvägare, ”Kockumiter”, bagare på Pålssons och Solidar, samt hemmafruar. Därtill kom alla barnen, ett trettiotal.

Vid sjutiden på morgonen cyklade en lång rad av jobbarna hemifrån. När en allé och en cykelled anlagts mitt på Nobelvägen, cyklade man där. Ingen hade bil. Vid femtiden på eftermiddagen kom samma långa rad hem. Det var mycket cyklar på vår gård, även då, men de flesta satte ner sin cykel i källaren.

Att det fanns många hemmafruar var inte så konstigt, eftersom dagis inte fanns. Barnpassning fick ordnas privat, vilket inte alltid var så lätt. Pigor var inte ovanligt i familjer som hade det bättre ställt; i våra kvarter hade ingen piga. Fäder ägnade sig inte åt barnpassning. Om man och hustru var ute och gick med barnvagn, var det alltid frun som drog barnvagnen. Det var otänkbart för mannen att göra det. Könsrollerna var strikt fördelade.

En del hemmafruar jobbade extra för att få ekonomin att gå ihop. De delade ut tidningar eller städade morgnar eller kvällar när far i huset var hemma. Barnfamiljerna fick gnet. Barnbidrag kom 1937, men var då inkomstprövat. Allmänt barnbidrag dröjde till 1948.

Barnen

Att vara barn på vår gård på den tiden var att lyda Eneberg. Han höll tukt och Herrans förmaning.

- Ungarna fick lära sig att veta hut!, påpekar Elsa. Ingen vågade annat. All bollkastning var förbjuden.

Eneberg hade man respekt för. Den som vågade klättra på trappräckena ner till tvättstugorna eller klänga på mattebommarna, åkte ner fortare än kvickt när Eneberg visade sig på gården. Detsamma gällde när det låg vedstaplar på gården, en spännande klätterplats som det kunde vara frestande att utforska.

Sjuåringarna som började i skolan på 1930- och 40-talen gick iväg till Södervärnsskolan. Med sig till skolan hade de smörgåsar och något att dricka därtill. Från 1949 gick barnen till den nybyggda Sofielundsskolan. Folkskolan, som dåtidens skolgång kallades, varade i sju år. Efter folkskolan kunde de som hade "läshuvud" och hade råd fortsätta i realskolan, som var belagd med terminsavgift.

Gustav

Mycket och många har passerat genom åren. En som vistades mycket och under många år på gården var Gustav Larsson. Han var, såsom Eneberg en gång varit, vår gårdskar. Liksom Elsa nu är, var Gustav ända till för några år sedan, en levande historiebok. Vi är fortfarande många som minns Gustav med sin ständige följeslagare, pipan i mungipan.

Agne Nilsson, Osbyg. 11 A och Gustav Larsson, Brobyg. 1 C, på Ljugarbänken 1999. Ove Nilsson, Osbyg. 9, bredvid.

Ljugarbänken

På gården, vid anslagstavlan, står en bänk. På den har åtskilliga historier berättats genom tiderna. Under många år satt "gubbarna på gården" ofta på bänken och drog sina "valser". Ett säkert vårtecken var när gubbarna intog sina platser där. Detta förekom dock inte i början av Cirkeln's historia, vad Elsa minns, eftersom flertalet manliga medlemmar då ännu inte hunnit bli gubbar.

Lägenheterna

Som tidigare har nämnts, förseddes alla lägenheterna från början med gasspisar. Till spisen hörde ett skåp med gasmätare, där man stoppade in polletter. Någon gång om året kom Gasverket och tömde skåpet. Så småningom bytte en del ut sin gasspis mot en elektrisk. Det fick dock inte finnas mer än fyra elspisar i varje trappuppgång, eftersom dåvarande elsystem inte klarade av att belastas med fler. En del medlemmar nekades av det skälet att byta ut sin gasspis.

Eluttagen i lägenheterna användes till strykjärnet och radioapparaten. Några fler elektriska prylar hade man inte på den tiden. På kvällarna hade man full sysselsättning även utan TV.

Vaskarna i köken var av marmor och köksbänken var betydligt lägre än dagens standard. Skafferi fanns, som också tidigare nämnts, i alla lägenheter. Kylskåp började gemene man att skaffa först på 50-talet.

På toaletterna stod de moderna toalettstolarna. En vattencistern, varifrån det hängde ett snöre, fanns ovanför toalettstolen. I snöret drog man för att spola. Elsa, vår guide genom tiden, kommer att tänka på ett bröllopstelegram som var vanligt förr:

”Olika falla ödets lotter,
somliga får WC
andra bara pottor!”

När Elsa flyttade in till stan för att först arbeta som piga, hade hon dittills i sitt liv bara erfarenhet av utedass. När hon på sin arbetsplats blev visad var de naturliga behoven skulle skötas, tyckte hon det var otroligt att något sådant skulle göras inomhus. Det hörde liksom inte hemma där. Varmt vatten var hon van vid att värma på spisen. Att det kom ur ledningarna när man öppnade kranen var märkligt och ovant. Hemma på landet hade Elsa vuxit upp utan elektricitet. Hon hade läst läxor vid fotogenlampan och i stallet användes stallykta. I stan tryckte man på en knapp och så blev det ljust.

Att flytta in i Cirkeln var som att få en vinstlott – utedass och vedspis som många fortfarande levde med, slapp de boende här. Dessutom fanns en modern tvättstuga och en ny modern mangel. Det var rena himmelriket, även om man inte hade råd med så mycket. Möbler kunde de flesta inte betala kontant. De köptes på avbetalning. När de väl hade betalats av var glädjen stor - nu hade man möbler som skulle hålla livet ut.

Själva lägenheten var också en långvarig investering. När Valter Gustavsson 1943 fick se lägenheten på Brobygatan 1 B bestämde han sig direkt. Han t.o.m. lämnade sin vigselring i pant för att få lägenheten. 2 000 kronor kostade den. Pengarna som han lånade av sin arbetsgivare, Manufaktur AB, betalade han sedan av med 10 kronor i veckan under närmare fyra år. 1936 var insatsen för en enrumslägenhet ca 1 350 kronor, för en tvårumslägenhet ca 1 750 kronor. Månadsavgiften för 52 kvadratmeter var 59 kronor. De första jularna var dock avgiften nersatt, en välkommen julklapp.

En kväll i månaden gick medlemmarna till expeditionen, där styrelsen satt och ”håvade in” månadsavgifterna. Man tog tillfället i akt att ställa frågor om sitt boende. I kvittensboken, som man hade med sig, noterades betalningen. 1962 upphörde denna vandring till expeditionen. Då övergick man till inbetalning i bank eller med postgiro.

Post och telefon

Reklamutskick fanns inte, utan brevbärarens uppgift bestod i att dela ut brev och kort två gånger om dagen, på förmiddagar och eftermiddagar. Eftersom telefon inte var vanligt skrev man brev till varandra. Elsa hörde till dem som hade telefon. Det hände att grannar kom in och fick låna den. Först ringde man till telefonstationen och begärde ett nummer av telefonisten, därefter kopplades man vidare. Telefonisterna hade en grannlaga uppgift – de kunde avlyssna samtalen om de ville.

När kvarteret byggts färdigt gick det så småningom att beställa tidningar i Björks tobaksaffär (numera Kerstins Dockstuga) på Nobelvägen. Dessförinnan hade tidningarna beställts ett kvarter bort. På eftermiddagen, vid 16-tiden, kunde tidningen hämtas. Ofta var det barnen som sprang och hämtade tidningen.

Det var Arbetet eller Skånska Dagbladet som hämtades. Sydsvenska Dagbladet bars ut till prenumeranterna om morgonen. Var man arbetare var det inte tal om att prenumerera på Sydsvenskan, även om det hade varit bekvämare. Vi befinner oss i arbetarkvarter och här var det för de flesta självklart att prenumerera på Arbetet. Klassgränserna var tydliga, den politiska tillhörigheten satt i ryggmärgen. Man bytte inte sida.

Gemenskapen

Grannarna mötte man ofta, så gott som alla kände alla. Man sprang upp och ner i trapporna med tvätten, man råkade på varandra vid trappstädningen, vid mattpiskning och mangling och ute vid soporna. I mjölkaffären sågs man. En del cyklade till samma arbetsplats. Inte minst barnen som lekte med varandra gjorde att många blev bekanta. Gemenskapen var stor, men antalet näsor som lades i blöt var också stort. Det var på gott och ont.

Både när man var hemma och när man gick ut ett ärende kunde lägenhetsdörren stå olåst. Den tryggheten finns inte idag, när både samhällsklimat och försäkringsbolag kräver låsta dörrar. Å andra sidan bryr sig knappast grannen idag om när du senast bytte gardiner eller putsade fönsterna.

Fest och stämmor

Under många år hölls föreningsstämman och fester på Folkets Hus. De första åren gick man till gamla Folkets Hus*, som låg i korsningen Norra Skolgatan/Spångatan. Ett nytt Folkets Hus byggdes vid Nobeltorget 1943-1947**. När det stod färdigt, flyttades arrangemangen dit. Det var självklart att gå till stämman. Många som flyttat in i Cirkeln kom från gnälliga hyresvärdar och omoderna bostäder. I Cirkeln ville man stanna. Alla hade ett gemensamt intresse – vår förening.

På mötena gick diskussionens vågor höga. Mycket ventilerades, åsikter, förslag och anmärkningar for genom luften. Det tog sin tid.

Utöver stämmorna hölls vart 5:e eller vart 10:e år jubileumsfester.

- Det var liv i luckan, med dans och spelemän, minns Elsa. Och barnen fick gottepåsar.

När man började gå till Nya Folkets Hus var det i sal 1 på bottenvåningen man höll till. Medan de vuxna diskuterade var barnen på upptäcktsfärd. De sprang i trapporna, ner i källaren och in i garderoberna. Sedan samlades alla vid långbord och festade på smörgåsar, öl, tårta och kaffe. Barnen fick sina gottepåsar.

- De var väl tilltagna och fungerade som lockbete. De som inte kom fick ingen gottepåse, berättar Håkan Malmström.

Det dansades och tjoades. Ganska ordentligt. Det var högst troligt lördag kväll, arbetsveckan var över och innanför en del västar skvalpade det i fickpluntan. Snart hade det runnit ner i struparna.

- Gubbarna blev fulla, säger Håkan.

- Inte så värst, är Elsas syn på saken.

Allt eftersom åren gick blev deltagarna färre. Barnen växte upp och fanns inte med som förr. Mötena flyttades till en mindre lokal, sal 3 en trappa upp i Folkets Hus.

Både Elsa och Valter har kvar samma foto från en stämma eller fest som hölls i slutet av 1940-talet eller början av 1950-talet. 114 personer, av vilka många är barn, finns med på kortet. En fotograf som beställts dit, fångade ögonblicket.

Ett tecken på att tiden går igen är att efter decennier, då inga eller mycket få barn funnits i föreningen, har barnfamiljerna kommit tillbaka till Cirkeln. Är det dags för nya gottepåsar? Smörgåsar och tårta har slagits ihop till smörgåstårta, det nutida lockbetet. Nu återstår att det självklara att gå på stämman också skall återkomma.

Två foton från olika tider, ett från en dåtida stämma/fest och ett från en nutida stämma, sätter punkt för denna historiska tillbakablick. Stämman 2006 var för övrigt den första som Elsa inte varit med på. 2007 var Elsa åter på plats när stämman, enligt nutida tradition, hölls i S:t Matteus församlingshem.

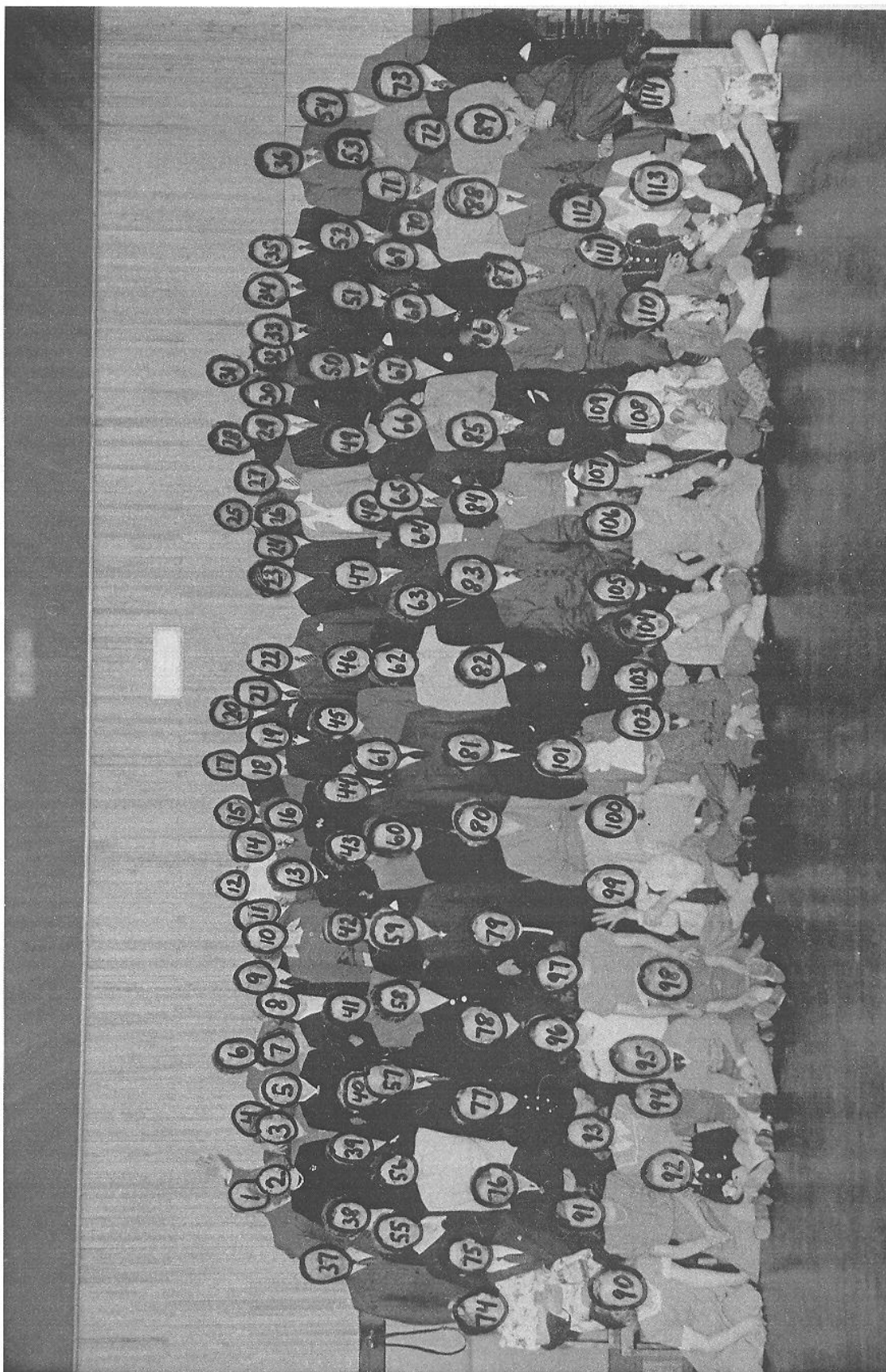
Noter från föregående sida:

* Gamla Folkets Hus var det första i Sverige när det invigdes 1893.

** En kopparlåda murades in i en av väggarna i nya Folkets Hus, tänkt att påträffas vid en eventuell framtida rivning/renovering. 1997 när dåvarande FöreningsSparbanken renoverade sina lokaler, fann man kopparlådan i ytterväggen vid Minutenautomaten. Lådan hanterades ovarsamt och bröts upp, men finns kvar med sitt innehåll (en Arbetet från 1946, årsredogörelser, ordförandeklubba m.m.) i en glasmonter en trappa upp i Folkets Hus.

FÖRENINGSTÄMMAN/FESTEN 1949, 1950 ELLER 1951

Noter till bild sid. 18

**NÄRVARANDE PÅ FÖRENINGSTÄMMAN/FESTEN
I NYA FOLKETS HUS 1949, 1950 ELLER 1951**
(exakt årtal har inte kunnat fastställas)

Elsa Malmström (nr 38) har, med utgångspunkt från fotot, berättat vad hon minns.

Inflyttningsår anges (mestadels) för de medlemmar som flyttade in 1936 eller 1937 i den nybyggda föreningen.

Några medlemmar har flyttat inom föreningen, då har flera adresser uppgivits. En del adresser är inte helt säkra.

Några namn kan vara felstavade. Uppges 2 barn är det lika med 1 son och 1 dotter.

Nr	NAMN	ADRESS	ÖVRIGT	Inflyttningsår
1	Birger Björklund	Nobelv. 87, bv	Fabriksarbetare, 2 styvbarn, varav ett nr 56.	
2				
3	Fru Persson	Osbyg. 11 C, 3:e vån.	Gift med nr 17, 2 döttrar, varav ena nr 93. Hemmafru.	
4	Herr Kroon	Osbyg. 11 C, 3:e vån.	Gift med nr 6, 2 döttrar.	
5	Ida Eneberg	Brobyg. 1 C, bv	Gift med gårdskarlen, vuxna barn, hemma- fru. Visste allt om alla. Barnbarn nr 103.	1936- till resten av sitt liv.
6	Fru Kroon	Osbyg. 11 C, 3:e vån.	Gift med nr 4, 2 döttrar.	
7				
8	Hildur Karlsson	Osbyg. 11 B	Vuxen dotter. Arbetade på gummi- fabriken.	1937- till resten av sitt liv.
9				
10	Sonja Larsson	Hässleholmsg. 4, bv, Brobyg. 1 C, 2:a vån.	Gift med nr 11, 2 barn, nr 12 och 95. Sömmerska på fabrik.	
11	Gustav Larsson	-/-	Gift med nr 10, bror till nr 19, 2 barn, nr 12 och 95. Smed på Kockums. Kassör, sekreterare och vice ordförande i före- ningen. Under många år gårdskarl.	
12	Berit Larsson	-/-	Dotter till nr 10 och 11, syster till nr 95. Född och uppvuxen här.	
13	Marta Larsson	Brobyg. 1 C, 2:a vån.	Gift med nr 19, 1 son, nr 102. Hemmafru.	

14	Herr Hansson	Osbyg. 11 C, 2:a vån.	2 söner, tvillingar, nr 86 och 88.	1937-till resten av sitt liv.
15	John Olsson	Osbyg. 9, 2:a vån.	Gift med nr 16, 2 barn.	1936-till resten av sitt liv.
16	Signe Olsson	-//-	Gift med nr 15, 2 barn, hemmafru.	1936-till resten av sitt liv.
17	Henning Persson	Osbyg. 11 C, 3:e vån.	Gift med nr 3, 2 döttrar, varav ena nr 93. Försäkringsman.	
18	Herr Karlsson	Osbyg. 11 C	Gift med nr 80	
19	Erik Larsson	Brobyg. 1 C, 2:a vån.	Gift med nr 13, bror till nr 11, 1 son, nr 102. Bagare på Solidar.	
20	Gustav Malmkvist	Osbyg. 11 C, 2:a vån.	Gift med nr 112, 2 döttrar, nr 107 och 111.	1937
21	Ture Nilsson	Brobyg. 1 A, 2:a el. 3:e vån.	Gift, inga barn.	Slutet av 30-talet -till resten av sitt liv.
22	Otto Archenholtz	Osbyg. 9, 2:a vån.	Gift med nr 78, 2 vuxna döttrar. Ena dottern flyttade hit 1936, föräldrarna övertog dotterns lägenhet.	
23	Fru Nilsson	Nobelv. 87, 3:e vån.	Gift med nr 24, 2 döttrar, nr 96 och 114. Hemmafru.	1936
24	Herr Nilsson	-//-	Gift med nr 23, 2 döttrar, nr 96 och 114. "Spårvägare"	1936
25	Herr Rosenlund	Osbyg. 11 B, 4:e vån.	Änkeman, 1 son. Skomakare på skofabriken.	1937-till resten av sitt liv.
26	Fru Ossmer	Brobyg. 1 A	Gift med nr 27, 1 dotter, nr 74.	
27	Herr Ossmer	-//-	Gift med nr 26, 1 dotter, nr 74.	
28	Fru Johansson	Osbyg. 11 C, 2:a vån.	Gift med nr 34, 1 dotter, hemmafru.	1937
29	Herr Svensson	Osbyg. 11 C, 4:e vån.	Gift med nr 67, 1 son, nr 99.	1937
30	Signe Persson	Osbyg. 9, 4:e vån.	Änka, 1 fosterdotter, nr 90. Innehavare av trikåaffär vid Mölle-vångstorget.	
31				
32				
33				

34	Herr Johansson	Osbyg. 11 C, 2:a vån.	Gift med nr 28, 1 dotter. Arbetade på SJ-verkstäder.	1937
35	Valter Gustavsson	Brobyg. 1 B, bv	1 dotter, nr 106. Arbetade på Manufaktur AB. Har berättat om sina minnen från Cirkeln.	1943, bor fort- farande kvar.
36	Herr Persson	Brobyg. 1 C, 4:e vån.	2 vuxna döttrar.	1936
37	Gösta Malmström	Osbyg. 11 A 4:e vån, 9 bv	Gift med nr 38, 2 barn, nr 92 och 113. Badmästare på Sim- hallsbadet. Träffade sin fru i mjölkaffären, Osbyg. 9.	1937- till resten av sitt liv.
38	Elsa Malmström	Osbyg. 9 bv, 11 A 4:e vån, 9 bv	Gift med nr 37, 2 barn, nr 92 och 113. Föreståndare för mjölkaffären Osbyg. 9, träffade sin man där. Har berättat om sina minnen från föreningen.	1936, bor fort- farande kvar.
39	Anna Larsson	Osbyg. 9, 2:a vån.	Blev tidigt änka med 1 dotter.	1936-till resten av sitt liv.
40				
41	Fru Malmkvist	Osbyg. 11 B, 3:e vån.	Gift med nr 42, 1 dotter.	1937-till resten av sitt liv.
42	Herr Malmkvist	-//-	Gift med nr 41, 1 dotter.	-//-
43	Fru Pettersson	Osbyg. 11 A, 3:e vån.	Gift med nr 44, 1 dotter, nr 105. Arbetade på Solidar.	1937-till resten av sitt liv.
44	Herr Pettersson	-//-	Gift med nr 43, 1 dotter, nr 105. Guldsmed.	-//-
45	Fru Westerdahl	Nobelv. 87, 2:a vån.	Gift med nr 85, 1 dotter.	1936
46	Fru Ahlfors	Nobelv. 87, 3:e vån.	Gift med nr 47, 1 son, hemmafru.	1936
47	Herr Ahlfors	-//-	Gift med nr 46, 1 son, arbetade på skofabrik	1936
48	Fru Möller	Brobyg. 1 A, 3:e vån.	Gift med nr 83, hemmafru.	1936-till resten av sitt liv.
49	Fru Thulin	Brobyg. 1 A	Gift med nr 50, vuxna barn.	
50	Herr Thulin	Brobyg. 1 A	Gift med nr 49, vuxna barn.	
51	Stig Andersson	Hässleholmsg. 4, 4:e vån. Osbyg. 11 C, 4:e vån.	Gift med nr 70, 2 barn, nr 104 och 109. Arbetade på tryckeri,	1937

			kassör i föreningen.	
52	Calle Nilsson	Brobyg. 1 A, 3:e vån.	Gift med nr 82, 1 dotter, nr 97. Kamrer, ordförande i föreningen i många år	1936
53	Asta Månsson	Brobyg. 1 C, 4:e vån, bv	Gift med nr 54, 1 son, nr 100. Hemmafru.	1936
54	Malte Månsson	-//-	Gift med nr 53, 1 son, nr 100. "Spårvägare" och trumpetare med egen dansorkester.	1936-till resten av sitt liv.
55	Rut Rosén	Nobelv. 87, 4:e vån.	Skolstäderska, bodde tillsammans med sin mor, nr 76.	1936-till resten av sitt liv.
56	Signe, som gift Nilsson	Nobelv. 87, bv, 4:e vån.	Styvdotter till nr 1, flyttade till 4:e vån. när hon gifte sig med nr 75, 1 son.	
57	Herr Sjöstedt	Osbyg. 11 A, bv	Gift med nr 77, vuxen dotter.	
58	Fru Jönsson	Osbyg. 11 C, 2:a vån.	2 söner.	
59	Frk Larsson	Hässleholmsg. 4, 3:e vån.	Fabriksarbetare.	1937
60	Fru Jönsson	Hässleholmsg. 4, 2:a vån.	Gift med nr 61, 1 dotter.	1937
61	Sune Jönsson	-//-	Gift med nr 60, 1 dotter. Tullare. Ordförande i föreningen.	1937
62				
63	Fru Bergkvist	Brobyg. 1 C, 3:e vån.	Fabriksarbetare.	1936-till resten av sitt liv.
64	Ester Eriksson	Osbyg. 11 C, bv	Gift med nr 65, 2 barn, nr 84 och 87. Arbetade i skolkök.	1937-till resten av sitt liv.
65	Henry Eriksson	-//-	Gift med nr 64, 2 barn, nr 84 och 87. Arbetade på telegrafverket.	1937-till resten av sitt liv.
66	Fru Altin	Osbyg. 11 C, 3:e vån.	Änka, 2 vuxna barn.	1937-till resten av sitt liv.
67	Fru Svensson	Osbyg. 11 C, 4:e vån.	Gift med nr 29, 1 son, nr 99, hemmafru.	1937
68	Fru Sandström	Hässleholmsg. 4	Gift med nr 73, 1 dotter, 2 söner, varav en nr 110. Hemmafru	1937- till resten av sitt liv.
69	Fru Karlsson	Brobyg. 1 A, 2:a vån.	Gift med nr 71, 1 fosterdotter, nr 98.	1937
70	Fru Andersson	Hässleholmsg. 4, 4:e vån. Osbyg. 11 C, 4:e vån.	Gift med nr 51, 2 barn, nr 104 och 109. Hemmafru.	1937

71	Gunnar Karlsson	Brobyg. 1 A, 2:a vån.	Gift med nr 69, 1 fosterdotter, nr 98. Arbetade på SJ, dog hastigt på väg till jobbet. Kassör i föreningen.	1937-resten av sitt liv (dog relativt ung).
72	Fru Nilsson	Brobyg. 1 C, 2:a vån.	Gift med nr 89,1 son, hemmafru.	1936-till resten av sitt liv.
73	Axel Sandström	Hässleholmsg. 4	Gift med nr 68, 1 dotter, 2 söner, varav en nr 110. "Kockumare", flyttade när frun dog.	1937
74	Kerstin Ossmer	Brobyg. 1 A	Dotter till nr 26 och 27. Född här.	
75	Stig Nilsson	Nobelv. 87, 4:e vån.	Gift med nr. 56, 1 son.	
76	Fru Rosén	Nobelv. 87, 4:e vån.	Bodde tillsammans med sin dotter nr 55.	1936-till resten av sitt liv.
77	Fru Sjöstedt	Osbyg. 11 A, bv	Gift med nr 57, vuxen dotter.	
78	Fru Archenholtz	Osbyg. 9, 2:a vån.	Gift med nr 22, 2 vuxna döttrar. Se nr 22.	
79	Fru Nilsson	Osbyg. 11 A, bv	Änka, vuxna barn. Fabriksarbetare.	1937-till resten av sitt liv.
80	Fru Karlsson	Osbyg. 11 C	Gift med nr 18.	
81	Axel Bergkvist	Brobyg. 1 C, 3:e vån.	Eldare på tågfärjan till Köpenhamn. Kassör i föreningen.	1936-resten av sitt liv.
82	Fru Nilsson	Brobyg. 1 A, 3:e vån.	Gift med nr 52, 1 dotter, nr 97. Hemmafru, därefter arbete på Metzéns kemiska fabrik.	1936
83	Herr Möller	Brobyg. 1 A, 3:e vån.	Gift med nr 48, gatu-/vägarbetare. Ord- förande i föreningen.	1936-till resten av sitt liv.
84	Inger Eriksson	Osbyg. 11 C, bv	Dotter till nr 64 och 65, syster till nr 87.	1937
85	Herr Westerdahl	Nobelv. 87, 2:a vån.	Gift med nr 45, 1 dotter. "Kockumare"	1936
86	Bengt Hansson	Osbyg. 11 C, 2:a vån.	Son till nr 14, tvillingbror till nr 88, växte upp här.	1937
87	Lennart Eriksson	Osbyg 11 C, bv	Son till nr 64 och 65, bror till nr 84. Växte upp här.	1937
88	Sven Hansson	Osbyg. 11 C, 2:a vån.	Son till nr 14, tvillingbror till nr 86, växte upp här.	1937

89	Anders Nilsson	Brobyg. 1 C, 2:a vån.	Gift med nr 72, 1 son. ”Kockumare”	1936-till resten av sitt liv.
90	Mona Persson	Osbyg. 9, 4:e vån.	Fosterdotter till nr 30.	
91	Gun Kroon	Brobyg. 1 B, 3:e vån.		
92	Håkan Malmström	Osbyg. 9, bv	Son till nr 37 och 38, bror till nr 113. Född och uppvuxen här. Har skrivit om sin uppväxt i Cirkeln, samt kompletterat Elsas minnen.	
93	Lis-Britt Persson	Osbyg. 11 C, 3:e vån.	Dotter till nr 3 och 17, en syster. Växte upp här.	
94	Göran	Brobyg. 1 B, 4:e vån.		
95	Rolf Larsson	Hässleholmsg. 4, bv, Brobyg. 1 C, 2:a vån.	Son till nr 10 och 11, bror till nr 12. Född och uppvuxen här.	
96	Inger Nilsson	Nobelv. 87, 3:e vån.	Dotter till nr 23 och 24, syster till nr 114. Uppvuxen här.	
97	Siv Nilsson	Brobyg. 1 A, 3:e vån.	Dotter till nr 52 och 82. Född och upp- vuxen här.	
98	Ingert Karlsson	Brobyg. 1 A, 2:a vån.	Fosterbarn till nr 69 och 71. Uppvuxen här.	
99	Lars Svensson	Osbyg. 11 C, 4:e vån.	Son till nr 29 och 67. Född och uppvuxen här.	
100	Alf Månsson	Brobyg. 1 C, 4:e vån, bv	Son till nr 53 och 54. Född och uppvuxen här.	
101	Ingrid Nilsson	Brobyg. 1 C, 3:e vån.	Född och uppvuxen här, en bror.	
102	Lars-Erik Larsson	Brobyg. 1 C, 2:a vån.	Son till nr 13 och 19. Född och uppvuxen här.	
103	Yvonne Göransson	Hässleholmsg. 4, 2:a vån., Brobyg. 1 C, bv	Barnbarn till nr 5. Född på Hässle- holmsg., flyttade till morföräldrarna när föräldrarna dog.	
104	Rolf Andersson	Osbyg. 11 C, 4:e vån.	Son till nr 51 och 70, bror till nr 109. Född och uppvuxen här.	
105	Gun-Louise Pettersson	Osbyg. 11 A, 3:e vån.	Dotter till nr 43 och nr 44. Född och uppvuxen här.	
106	Siv Gustavsson	Brobyg. 1 B, bv.	Dotter till nr 35.	1943
107	Bodil Malmkvist	Osbyg. 11 C, 2:a vån.	Dotter till nr 20 och	

			112, syster till nr 111. Född och uppvuxen här.	
108				
109	Lena Andersson	Osbyg. 11 C, 4:e vån.	Dotter till nr 51 och 70, syster till nr 104. Född och uppvuxen här.	
110	Sten Sandström	Hässleholmsg. 4	Son till nr 68 och 73. Uppvuxen här med en syster och en bror. Levde upp till sitt namn: blev sten-sättare.	
111	Inga-Lill Malmkvist	Osbyg. 11 C, 2:a vån.	Dotter till nr 20 och 112, syster till nr 107. Född och uppvuxen här.	
112	Inga Malmkvist	-//-	Gift med nr 20, 2 döttrar, nr 107 och 111.	1937
113	Maj-Lis Malmström	Osbyg. 11 A, 4:e vån, 9 bv	Dotter till nr 37 och 38, syster till nr 92. Född och uppvuxen här. Har kompletterat Elsas minnen från Cirkeln.	
114	Ulla-Britt Nilsson	Nobelv. 87, 3:e vån.	Dotter till nr 23 och 24, syster till nr 96. Född och uppvuxen här.	

FÖRENINGSSTÄMMAN 2006

NÄRVARANDE PÅ FÖRENINGSTÄMMAN 2006 I S:T MATTEUS FÖRSAMLINGSHEM

Nr	NAMN	ADRESS	FUNKTION
1	Paula Bustos Castro	Osbyg. 11 C	Medlem. Sambo med nr 21, mamma till nr 21.
2	Catrin Andersson	Brobyg. 1 A	Medlem
3	Gunilla Hansson	Osbyg. 11 A	Medlem
4	Carina Avila	Hässleholmsg. 4	Hyresgäst
5	Tova Knutsson	Brobyg. 1 C	Sekreterare
6	Lennart Hillman	Osbyg. 11 C	Revisorssuppleant
7	Gun Britt Fennhagen	Osbyg. 11 C	Avgående sekreterare. Gift med nr 8.
8	Bertil Fennhagen	Osbyg. 11 C	Vicevärd. Gift med nr 7.
9	Carina Johansson	Brobyg. 1 C	Medlem
10	Anna-Dea Markström	Hässleholmsg. 4	Medlem
11	Redento Bratovic	Nobelv. 87	Medlem
12	Ulf Edlund	Osbyg. 11 B	Valberedare
13	Jessica Andersson	Brobyg. 1 B	Trivselgruppen. Sambo med nr 14.
14	Tobias Malmgren	Brobyg. 1 B	Kassör och IT-ansvarig. Sambo med nr 13.
15	Johan Larsson	Osbyg. 11 B	Suppleant
16	Magnus Wijkström	Osbyg. 11 C	Ledamot i styrelsen
17	Karin Persson	Osbyg. 9	Valberedare
18	Kaj Möller	Brobyg. 1 A	Vice ordförande
19	Hans Svensson	Osbyg. 11 C	Ordförande

Utanför fotot:

20	Martin Chab	Osbyg. 11 C	Fotograf. Sambo med nr1, pappa till nr 21.
21	Ezekiel Chab	Osbyg. 11 C	Son till nr 1 och nr 20.